

Nr 17

Utlåtande i anledning av väckta motioner angående dels färdiggjutna registrerings skyltar för motorfordon, dels placeringen på motorfordon av bevis om erlagd fordons-skatt, dels o c k placering på motorfordon av bevis om erlagd försäkringspremie.

Tredje lagutskottet har behandlat två inom riksdagen väckta och till lagutskott hänvisade motioner, nr 145 i första kammaren av herr *Strandberg* och nr 188 i andra kammaren av herrar *Nilsson* i Agnäs och *Bengtson* i Solna

I motionerna, som är likalydande, hemställes

»att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla att Kungl. Maj:t måtte utfärda föreskrifter angående nytt system med färdiggjutna registrerings skyltar för motorfordon i syfte att framdeles försvåra falskskyltningen».

Utskottet har vidare behandlat två till lagutskott hänvisade motioner, nr 146 i första kammaren av herr *Sveningsson* och nr 190 i andra kammaren av herrar *Nilsson* i Agnäs och *Thylén*.

I dessa motioner, som är likalydande, hemställes

»att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla att Kungl. Maj:t måtte utfärda föreskrifter om att fordonsägare på vindrutan eller på annat fordon än bil på väl synlig plats skall fästa bevis för erlagd fordons skatt».

Utskottet har slutligen i detta sammanhang behandlat två motioner, nr 147 i första kammaren av herr *Sveningsson* och nr 189 i andra kammaren av herrar *Nilsson* i Agnäs och *Petersson*.

I motionerna, som är likalydande, hemställes

»att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla att Kungl. Maj:t måtte utfärda föreskrifter om att fordonsägare på vindrutan eller på annat fordon än bil på väl synlig plats skall fästa bevis för giltig försäkring».

Gällande bestämmelser

Enligt 11 § 1 mom. *vägtrafikförordningen den 28 september 1951* får motorfordon (vartill hör bl. a. bil och motorcykel) eller med gummihjul eller med band försedd traktor tas i bruk endast om fordonet är registrerat och

försett med skylt som utvisar fordonets registreringsnummer (registreringsskylt). Släpfordon får dragas av bil endast om det är registrerat och försett med skylt upptagande bl. a. registreringsnummer. Vissa undantag från de nu nämnda föreskrifterna gäller på grund av bestämmelserna i 11 § 2 och 3 mom. (beredskapslagstiftning m. m.), 12 § (interimslicens), 13 § (saluvagnslicens) och 27 § (turistvagnslicens m. m.).

Registreringsskylt skall enligt 21 § vägtrafikförordningen vara anbragt på motorfordon såväl framtill som baktill, på traktor framtill och på släpfordon baktill.

På släpfordon skall, om den dragande bilens skylt inte lätt kan avläsas, baktill föras enahanda registreringsskylt som på dragbilen.

Bestämmelser meddelas också om interimsskyltar och saluvagnsskyltar.

I 43, 44, 47 och 57 §§ *vägtrafikkungörelsen* ges bestämmelser om hur ifrågavarande skyltar skall vara beskaffade. I 51 § stadgas att skyltarna skall vara förfärdigade av metallplåt eller av annat i fråga om hållbarhet därmed jämförligt material. I övrigt ges föreskrifter om skyltarnas form, bokstävers och siffrors höjd och stapelbredd m. m.

Enligt *förordningen om automobilskatt* skall med vissa undantag för motorfordon eller släpvagn som blivit registrerad, årligen erläggas skatt. På inbetalt skattebelopp skall erhållas kvitto. Det på skatt för visst motorfordon erhållna skattekvittot skall under färd medföras för att på tillsägelse av polisman uppvisas för denne (9 §). Bilskattekvittot behöver inte vara anbragt på fordonet.

Enligt 1 § *lagen om trafikförsäkring* skall på motorfordon (vartill i detta sammanhang hänförs bl. a. bilar, alla slag av motorecyklar, även mopeder, samt traktorer som är försedda med gummihjul) som är registrerat eller utan registrering brukas här i riket finnas trafikförsäkring. Angående meddelad försäkring skall utfärdas bevis. Någon föreskrift som ålägger förare att medföra sådant bevis eller bevis om erlagd premie finns inte.

Det må anmärkas att för mopeder inte föreligger registreringsskyldighet och inte heller skattskyldighet.

Motionerna

I motionerna I:145 av herr Strandberg och II:188 av herrar Nilsson i Agnäs och Bengtson i Solna anförs bl. a. att skyltningen av motorfordon för närvarande utförs på ett icke fullt tillfredsställande sätt. Materialet i skyltarna är icke homogent och siffror och bokstäver i numren varierar i form och uppställning från fordon till fordon. Det mest olämpliga är emellertid enligt motionärernas mening att siffrorna kan bytas ut, och att skyltarna lätt kan ersättas av andra. Härigenom försvåras identifikationen av t.ex. stulna fordon. Motionärerna nämner att man i vissa länder tillämpar ett system

med färdiggjutna skyltar, där alla tecken är sammangjutna med underlaget. Dessa skyltar tillställs fordonsägaren vid registreringen och fastsättes vid leveransen av bilen på sådant sätt att de endast med svårighet kan lossas annat än på en verkstad. Detta gör det omöjligt för en biltjuv att på kort tid falskskylta den stulna bilen. Motionärerna anser det önskvärt att man även i Sverige inför ett liknande system.

I motionerna I:46 av herr Sveningsson och II:190 av herrar Nilsson i Agnäs och Thylén anförs bl. a. att det beräknas att ett stort antal motorfordon används i trafiken utan att ägaren betalt fordonsskatt. Den kontroll som företages på vägarna kan enligt motionärernas mening inte utökas i sådan omfattning att man råder bot på detta förhållande. Motionärerna förklarar i fortsättningen att om skattekvittot i stället för att placeras inne i bilens förarutrymme fästes på främre bilrutan med färger och siffror synliga utifrån, skulle frånvaron av sådant kvitto i den för året gällande färgen snabbt upptäckas och möjligheten till skattesmitning försvinna. Det synes dem lämpligt att bestämmelserna angående bilskatten ändras på sådant sätt att kvittots placering underlättar kontroll och att materialets kvalitet och färger i görligaste mån förhindrar förfalskning.

I motionerna I:147 av herr Sveningsson och II:189 av herrar Nilsson i Agnäs och Petersson anförs bl. a. att de motorfordon som framföres i trafik utan att föraren eller ägaren tecknat trafikförsäkring utgör ett stort problem i strävandena mot säkerhet på trafikens område. Ansvarslösa förare som inte tecknat bilförsäkring och inblandas i trafikolyckor ställer årligen en mängd människor i besvärliga situationer och åsamkar staten stora kostnader. Kontrollen måste därför förbättras. En förstärkt kontroll är inte möjlig på grund av att de rådande personalresurserna inom polisväsendet inte tillåter detta. Däremot kan kontrollen enligt motionärernas mening förenklas betydligt. Detta kan ske om på varje fordon, som framföres i trafik, medförs ett synligt kvitto eller ett märke som anger att försäkringspremien är betald. Bestämmelser härom bör snarast genomföras.

Pågående utredning

Enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 10 april 1964 har sakkunnig tillkallats för att verkställa utredning om fordonsregistrering och därmed sammanhängande spörsmål (*bilregisterutredningen*).

Enligt direktiven (1965 års riksdagsberättelse s. 178 f) skall utredningen överväga möjligheterna att åstadkomma ett mer rationellt registreringsförfarande. Utredningen bör förutom rent organisatoriska frågor beakta en rad särskilda synpunkter. I direktiven nämns att systemet för registreringsbe-teckning av fordon av särskilda skäl måste omarbetas. Vidare finns anledning överväga utformningen av registreringsskyltarna också i andra hän-

seenden. Ett effektiviserat och samtidigt praktiskt förfarande för bilskatte-uppbörd sägs vara en viktig fråga i sammanhanget liksom problemet att upprätthålla en god kontroll över att försäkringsskyldigheten fullgöres. En bärande tanke bör vara att övervakningen över gällande bestämmelser i olika hänseenden bör vara så enkel som möjligt.

Av årets riksdagsberättelse framgår att utredningen beräknas avlämna ett principbetänkande under första halvåret 1968. Enligt vad utskottet erfarit kommer i detta betänkande att behandlas bl. a. frågor om kontrollen över att skattskyldigheten och trafikförsäkringsskyldigheten fullgörs. Frågan om utformningen av registreringsskyltarna kommer att behandlas i ett senare betänkande.

1967 års riksdag

Vid 1967 års riksdag väcktes motioner (I:452 och II:572) med hemställan om utredning beträffande reformering av systemet för registrering av motorfordon. I motionerna berördes även frågan om utformningen av registreringsskyltarna. Bl. a. föreslogs att skyltarna skulle bytas årligen och gälla som bevis om erlagd fordonsskatt och försäkringspremie.

Motionerna avslogs under hänvisning till bilregisterutredningens arbete (3LU 1967: 17).

Utskottet

I motionerna I:145 av herr Strandberg och II:188 av herrar Nilsson i Agnäs och Bengtson i Solna anföres att de nuvarande registreringsskyltarna på motorfordon är utformade på ett sätt som alltför lätt möjliggör falskskyltning av t. ex. stulna fordon. Motionärerna hemställer mot bakgrunden härav att riksdagen skall anhålla att Kungl. Maj:t utfärdar föreskrifter angående ett nytt system med färdiggjutna registreringsskyltar, som anbringas på fordonen på sådant sätt att de endast med svårighet kan avlägsnas.

I motionerna I:146 av herr Sveningsson och II:190 av herrar Nilsson i Agnäs och Thylén föreslås att riksdagen skall anhålla att Kungl. Maj:t utfärdar föreskrifter om att ägare av motorfordon, på bil på vindrutan och på annat fordon än bil på väl synlig plats, skall fästa automobilskattekvitto. Förslaget syftar till att förbättra kontrollen över att skattskyldigheten fullgöres.

I motionerna I:147 av herr Sveningsson och II:189 av herrar Nilsson i Agnäs och Petersson slutligen föreslås — under åberopande av behovet av att stärka kontrollen över att trafikförsäkringsskyldigheten fullgöres — att riksdagen skall anhålla att Kungl. Maj:t utfärdar föreskrifter av det

slag som nyss sagts beträffande automobilskattekvitto också i fråga om bevis om giltig trafikförsäkring.

Som framgår av den föregående redogörelsen har under år 1964 sakkunnig tillkallats för att verkställa utredning om fordonsregistreringen och därmed sammanhängande spörsmål. I direktiven för utredningen anges bl. a. att systemet för registreringsbeteckning av fordon måste omarbetas och att det finns anledning att överväga utformningen av registreringskyltarna också i andra hänseenden. Ett effektiviserat förfarande för bilskatteuppbörd skall även övervägas liksom problemet att upprätthålla en god kontroll över att försäkringsskyldigheten fullgöres. En bärande tanke skall vara att övervakningen över gällande bestämmelser i olika hänseenden blir så enkel som möjligt.

Enligt vad utskottet erfarit beräknas utredningen avlämna ett principbetänkande under första halvåret 1968. I detta betänkande kommer att behandlas bl. a. frågor om kontrollen över att skatt- och trafikförsäkringskyldigheten fullgöres. Frågan om utformningen av registreringskyltarna kommer utredningen att behandla i ett senare betänkande.

De synpunkter som motionärerna framfört torde komma att närmare belysas genom den sakkunniges förslag. Motionsyrkandena bör lämpligen prövas mot bakgrunden härav. Utskottet får därför hemställa

att följande motioner, nämligen

- a) I: 145 och II: 188;
- b) I: 146 och II: 190; samt
- c) I: 147 och II: 189

icke föranleder någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 5 mars 1968

På tredje lagutskottets vägnar:

ERIK ALEXANDERSON

Vid detta ärendes behandling har närvarit:

från första kammaren: herrar Alexanderson (fp)*, Knut Johansson (s)*, Ebbe Ohlsson (h), Nils-Eric Gustafsson (cp), Erik Jansson (s), Ernulf (fp)*, Hansson (s)* och fru Landberg (s)*;

från andra kammaren: herrar Johansson i Torp (s), Nyberg (fp) Grebäck (cp), Hedin (h), Tobé (fp)*, Svenning (s), fru Ekroth (s) och herr Hammarberg (s).

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.